

Travelexpo Turizm Fuarı Ziyaretçilerinin Fuara İlişkin Geri Bildirimlerine Yönelik Bir Araştırma¹ (A Research on Feedback of Visitors in Travel Expo Tourism Fair)

Ahmet TAYFUN^a, Esin AYSEN^b, *Ayşe Selin DÜLGER^a, Başak ÖZYURT^c,
İsmail BOZKURT^d, Yasin BULUT^d

^a Ankara Hacı Bayram Veli Universtiy, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management, Ankara/Turkey

^b Ankara Hacı Bayram Veli Universtiy, Faculty of Tourism, Department of Travel Management and Tourism Guidance, Ankara/Turkey

^c Trakya Universtiy, School of Applied Sciences, Edirne/Turkey

^d Ankara Hacı Bayram Veli Universtiy, Master of Science, Department of Tourism Management, Ankara/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim

Tarihi: 23.05.2018

Kabul Tarihi: 24.09.2018

Anahtar Kelimeler

Turizm

Etkinlik turizmi

Fuarlar

Ankara

EXPO

Keywords

Tourism

Event tourism

Fairs

Ankara

EXPO

Öz

Fuar etkinlikleri, düzenlendiği destinasyonların tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde fark oluşturan ve turizm bakımından canlılık oluşturarak gelir hareketliliği sağlayan organizasyonlardır. Turizmde alternatif yolların arandığı ve turist sayısının artırılmasına yönelik çabaların sürdüğü Ankara, Türkiye genelinde kongre turizmi bakımından belli bir ivme yakalamış, 2016 yılı itibarıyla de TravelExpo Ankara Fuarı'nın ev sahipliğini yapmaya başlamıştır. Böylelikle fuar turizminde de gerek yurt içi gerek yurt dışından katılımcıların ilgisi ile şehrin bilinirliğinin artırılarak turizm sektöründen daha fazla pay alınması söz konusu olabilecektir. Bu çalışmada TravelExpo Ankara Fuarı 2017'ye katılan ziyaretçilerin Fuar'a yönelik düşüncelerinin öğrenilmesi amaçlanmaktadır. Özellikle henüz yeni olan bu derece önemli bir Turizm Fuarına yönelik katılımcı geri bildirimlerinin alınması, ileri tarihlerde bu organizasyonun daha profesyonel bir şekilde düzenlenerek geniş kitlelerce duyulması ve onların katılımının sağlanması bakımından önemli olacaktır.

Abstract

Fair events are organizations that make a difference in the promotion and marketing activities of the destinations as well as providing income mobility by creating vitality in terms of tourism. Ankara, which has been pursuing alternative routes for tourism and increasing the number of tourists, has gained momentum in congress tourism throughout Turkey and has started to host the TravelExpo Ankara Fair by 2016 and 2017. Thus, in the fair tourism, it will be possible to increase the awareness of the city with the interest of the participants both from domestic and abroad and to get more shares from the tourism sector. It is aimed to learn the thoughts of participants about TravelExpo 2017. Participation of participant feedback to this particularly important Tourism Fair, which is still new, will be important in the future to ensure that this organization is widely publicized by organizing in a more professional manner and that their participation is ensured.

* Sorumlu Yazar.

E-posta: ayseselindulger@gazi.edu.tr (A. S. Dülger)

Makale Künyesi: Tayfun, A., Aysen, E., Dülger, A. S., Özyurt, B., Bozkurt, İ. ve Bulut, Y. (2018). Travelexpo Turizm Fuarı Ziyaretçilerinin Fuara İlişkin Geri Bildirimlerine Yönelik Bir Araştırma, Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 6(3), 472-485

DOI: 10.21325/jotags.2018.294

¹Bu çalışma, 20-21 Ekim 2017 tarihlerinde Selçuk, İzmir'de düzenlenen International Conference on Tourism, Travel, Leisure and Hospitality Bildiri Özet Kitapçığı'nda özet bildiri olarak yayınlanmıştır.

GİRİŞ

Her geçen gün önemi artan etkinlik turizmi ve rekreasyonel etkinlikler turizm için büyük önem teşkil etmektedir. Düzenlenen rekreasyonel etkinlikler sayesinde hem etkinliğin düzenlendiği yöre tanıtılmakta hem de bu yöreye bir imaj kazandırılmaktadır (Tayfun ve Arslan,2013:192-193). Etkinlikler, turizmin vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir ve bu unsuru tanımlamak için etkinlik turizmi kavramı kullanılmaktadır (Getz,1997:16).

Etkinlik turizmi yaşam kalitesini arttırmada ve daha yaşanabilir çevre sunmak için sosyal yapıyı birleştirmede, kentsel yenilenmeyi ve turizm gelişimini teşvik etmede aracı olarak kullanılmaktadır (Yuan,2013:176). Festival ve etkinlikler turizm endüstrisi için çok önemlidir ve destinasyon için ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel olarak bir çok faydası bulunmaktadır. Etkinliğe ev sahipliği yapmak, daha çok ziyaretçiyi yöreye gelmek için ve kalış sürelerini uzatmak için teşvik etmektedir (Alves vd., 2010). Etkinlikler destinasyona ilave bir çekicilik unsuru oluşturmakla birlikte turizmin sürdürülebilir bir hal almasını sağlamaktadır.

Etkinlikler genellikle büyüklük ve ölçeklerine göre sınıflandırılmaktadır. Söz konusu etkinlikler, mega faaliyetler, bölgeye özgü faaliyetler ve büyük faaliyetler olmak üzere üç kategoride incelenmektedir (Acartürk,2013). Ancak bu kategorilerin kesin tanımları bulunmamakta ve aralarındaki farklar, çoğu zaman net olarak görülememektedir. Bu araştırmada fuar etkinliği olan Ankara Expo 2017 incelenmiştir.

Fuarlar ve EXPO

Fuarlar; ticari mal ve hizmetlerin sergilenmesini ve dolayısıyla pazarlanmasını amaçlayan, belli zamanlarda belli yerlerde ve belli sürelerde halkın eğlenceli vakit geçirmesini de sağlayan büyük pazarlardır Türkiye'nin önemli bir turist çekim merkezi olması nedeniyle gerçekleştirilen fuar organizasyonları ülke tanıtımına katkı sağlamaktadır. Fuar, belirli ve önceden tespit edilmiş bir zaman zarfında, mal ve hizmetlerin ticari amaçla sergilendiği, satıcılarla potansiyel alıcıların karşı karşıya geldiği ve yeni iş imkânlarının yaratıldığı fiziksel ortamlar olarak tanımlanmaktadır (Aymankuy, 2010:186).

Uluslararası fuarlar uluslararası pazarlamada çok önemli tutundurma ortamı yaratmaktadır. Özellikle fuarlar sayesinde işletmeler, çok sayıda istekli müşteriyle kısa sürede karşılaşma ve uygun maliyetle iş bağlantısı kurabilme şansına sahip olabilmektedir (Shoham, 1999; Aycı, 2011). Her yıl çeşitli fuarlara ev sahipliği yapan Ankara ili, fuar turizminde önemli bir rol oynamaktadır.

EXPO, kültür, tarih, eğitim, sanat, eğlence ve ticaret alanlarında bir olimpiyattır. Dünya EXPO'ları, 5 yılda bir düzenlenen ve evrensel EXPO olarak tanımlanan EXPO'lardır ve süreleri 6 aydır. Bu tür EXPO'lar son yıllarda 2000 Hannover, 2005 Aichi, 2010 Şanghay'da düzenlenmiş olup, 2015 yılında Milano'da düzenlenmiştir. Dünya EXPO'ları; bugüne kadar düzenledikleri tüm kentleri köklü bir şekilde değiştirdikleri gibi, bu kentlere görkemli anıtsal yapılar da kazandırmışlardır (Emel,2015).

Dünya Sergileri (EXPO), 19. yüzyılının ortalarından beri düzenlenen ve ülkeler arasındaki iletişime, diyaloga ve barışa katkı sağlayan uluslararası etkinliklerdir. Bir anlamda dünyanın kültür, tarih ve eğitim faaliyetleri olarak

değerlendirilen bu sergiler, ülkeleri bir araya getirerek, kültürel zenginliklerin paylaşılması, yeni fikirlerin geliştirilebilmesi ve evrensel boyutta sosyo-kültürel gelişime katkıda bulunulmasıdır (Eryılmaz ve Cengiz,2012).

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Ankara'da ATO Congressium Fuar ve Kongre Merkezi'nde 21-24 Nisan 2016 ve 23-26 Mart 2017 tarihlerinde Travel Expo Ankara Turizm Fuarı gerçekleştirilmiştir. 2016 yılında düzenlenen Travel Expo Ankara fuarını 24.266 kişi ziyaret etmiştir. Atis Fuarcılık Şirketi tarafından ikincisi organize edilen Travel Expo Ankara 2017 Turizm Fuarı ATO Kongre ve Sergi Sarayı'nda ziyaretçilerini kabul etti. Congressium'un, 10 bin metrekarelik alanında açılan uluslararası fuara 7 ülkeden 42 şehir ve 220 kişi katılmıştır.

23-26 Mart 2017 tarihlerinde Travel Expo Ankara Turizm Fuarı ikinci defa gerçekleştirilmiştir. Bu organizasyona birçok kamu ve özel sektör temsilcisi, üniversitelerin turizm ile ilgili bölümleri ve yerel halk katılmıştır. Fuar kriz dönemindeki turizm sektörü ile halkın, üniversitelerin, kamu kuruluşlarının bir araya gelmesi ve tanıtımlarını yapması açısından önemli bir etkinliktir. Bu amaçla, katılımcıların fuar ile ilgili beklentileri ve fuarda karşılaştıkları durumun ölçülmesi için nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan veri toplama aracı olarak anket yönteminden faydalanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS paket programına yüklenmiştir. Örneklem ile ilgili açıklayıcı verilerin frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur. Araştırmanın amacına uygun olarak katılımcıların görüşlerinde farklılık olup olmadığını test etmek için de t testi ve Anova testlerinde yararlanılmıştır.

ANALİZ VE BULGULAR

Demografik Değişkenlere İlişkin Veriler

Tablo 1. Cinsiyetine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	125	47
Erkek	141	53
Toplam	266	100

Katılımcıların cinsiyet dağılımları incelendiğinde, % 47'sinin kadınlardan, % 53'ünün ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 2. Yaşa İlişkin Frekans Dağılım Tablosu

Yaş	f	%
18-25	85	32
26-35	81	30,5
36-45	47	17,7
46 ve üzeri	53	19,9
Toplam	266	100

Araştırmaya katılan toplam 266 kişiden % 32'si 18-25 ve %30,5'i 26-35 yaş aralığındadır. Katılımcıların %62,5 gibi büyük çoğunluğu 18-35 yaş aralığındaki genç bireylerden oluşmaktadır. 46 yaşın üzerinde olan bireyler ise toplam katılımcıların % 19,9'luk bir dilimini oluşturmaktadır.

Tablo 3. Eğitim Durumuna İlişkin Frekans Dağılımı

Eğitim	f	%
Lise	38	14,3
Ön lisans	31	11,7
Lisans	163	61,3
Lisansüstü	31	11,7
Toplam	266	100

Katılımcıların % 84,7 (%11,7=ön lisans, %61,3=lisans, % 11,7= lisansüstü) gibi çok büyük bir çoğunluğunun üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Gelir Durumuna İlişkin Frekans Dağılımı

Gelir	f	%
1400'den az	58	21,8
1401-3000	90	33,8
3001-4500	82	30,8
4501 ve üstü	36	13,5
Toplam	266	100

Tablo 4 incelendiğinde, katılımcıların %21,8'inin 1400 TL'den az, %33,8'inin 1401-3000, %30,8'inin 3001-4500, %13,5'inin 4501 ve üstü gelire sahip olduğu görülmüştür. Katılımcılar arasında çoğunluğu oluşturan kitlenin lisans mezunları olduğu göz önünde bulundurulduğunda, 1401-3000 ile 3001-4500 arası gelir aralığında bulunan çoğunluğun da çalışma hayatına atılan eğitimli kimselerden oluşabileceği düşünülmektedir. Katılımcıların %33,8'i alt gelir grubundaki bireylerden, %30,8'i orta gelir grubundaki bireylerden oluştuğu gözlenmiştir.

Tablo 5. Yaşanılan Yere İlişkin Frekans Dağılımı

Yer	f	%
Ankara	184	69,2
Diğer	82	30,8
Toplam	266	100

Ankara Turizm Fuarı'na gelen ziyaretçilerin, yaşadıkları yere ilişkin verilerine göre, %69,2'sinin Ankara'da yaşadığı ve kalan %30,8'inin ise Ankara dışından oluştuğu saptanmıştır.

Tablo 6. Bilgi Kaynağına İlişkin Frekans Dağılımı

Kaynak	f	%
Sosyal medya	51	19,2
Arkadaş ve tanıdıklar	83	31,2
Gazete - Dergi	9	4,2
Reklam panoları	33	12,4
Diğer	88	33,1
Toplam	266	100

Katılımcılara yöneltilen 'etkinlikten nasıl haberdar oldunuz' sorusuna ilişkin cevaplar incelendiğinde, katılımcıların %31,2'si arkadaş ve tanıdıkları vasıtasıyla fuardan haberdar olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda %19,2'sinin, sosyal medya aracılığıyla fuardan haberdar olması dikkat çekmiştir. Turizm fuarı ziyaretçilerinin %33,1'i fuardan farklı bir kanal aracılığıyla (Kültür ve Turizm Bakanlığı, seyahat acentesi, görevli, yürürken, stant

sahibi, üniversite aracılığıyla, Tekirdağ Kalkınma Ajansı davetlisi, otel, valilik, broşür, KKTC Turizm Bakanlığı, TOBB web sitesi. haberdar olduğunu belirtmiştir.

Tablo 7. Motivasyona İlişkin Frekans Dağılımı

Geliş Nedeni	f	%
Yurtiçi tur satın almak	21	7,9
Yurtdışı tur satın almak	13	6,0
Gezmek	108	40,6
Diğer	121	45,5
Toplam	266	100

Katılımcıların; %40,6'sı gezmek, %7,9'u yurtiçi tur satın almak, %4,9'u yurtdışı tur satın almak, %1,1'i otel rezervasyonu yaptırmak için geldiğini belirtmiştir. %45,5'i ise, bu seçeneklerden birini seçmemiş ve farklı bir nedenle fuara geldiğini ifade etmiştir. Diğer tercihinde bulunarak farklı bir motivasyona sahip olduğunu ifade eden katılımcılar, fuara geliş nedenlerine ilişkin, stant sahibi, görevli, çalışan, tanıtım yapmak, bilgilenmek, incelemek, üniversite tanıtımı, il tanıtımına katkıda bulunmak, eğitim, ürün tanıtımı, gezmek, turizmin doğru tanıtılmasına katkıda bulunmak, çevre edinmek, mihmandarlık, organizasyon gibi cevaplar vermişlerdir.

Tablo 8. Tecrübeye İlişkin Frekans Dağılımı

Önceden katıldınız mı?	f	%
Evet	82	30,8
Hayır	184	69,2
Toplam	266	100

Ankara Turizm Fuarı'na gelen ziyaretçilerin, %69,2'sinin fuara ilk kez katıldığı tespit edilmiştir.

Ankete İlişkin Bulgular

Tablo 3. Katılımcıların Turizm Fuarı'na İlişkin Düşüncelerinin Cinsiyete Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

İfadeler	Cinsiyet	N	X	Ss	T	P
1.Fuar için yapılan reklam ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	Kadın	125	2,65	1,193	-,173	0,863
	Erkek	141	2,67	1,228		
2.Fuarda açılan stant sayısının yeterli olduğunu düşünüyorum.	Kadın	125	2,64	1,227	-,011	0,991
	Erkek	141	2,64	1,294		
3.Fuarda yer alan katılımcıların niteliğinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	Kadın	125	2,47	1,154	-,833	0,406
	Erkek	141	2,59	1,128		
4.Fuarda görev alan stant görevlilerinin tutum ve davranışlarının olumlu olduğunu düşünüyorum.	Kadın	125	1,90	,914	-,900	0,369
	Erkek	141	2,00	,964		
5.Fuar alanının düzen, dekorasyon ve donanımının iyi olduğunu düşünüyorum	Kadın	125	2,22	1,038	-,772	0,441
	Erkek	141	2,33	1,112		
6.Fuar alanının şehir içindeki konumunun iyi olduğunu düşünüyorum.	Kadın	125	1,89	1,064	-1,46	0,146
	Erkek	141	2,09	1,201		
7.Fuar alanına toplu taşıma ile ulaşımın kolay olduğunu düşünüyorum.	Kadın	124	2,09	1,104	-1,45	0,146
	Erkek	141	2,30	1,217		
8.Fuarın iyi bir şekilde organize edildiğini ve düzenlendiğini	Kadın	125	2,34	1,070	-,893	0,373

düşünüyorum.	Erkek	141	2,46	1,198		
9.Fuar alanındaki yönlendirmelerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	Kadın	125	2,51	1,037	-,042	0,967
	Erkek	141	2,52	1,193		
10.Fuardaki etkinlikleri yeterli buldum.	Kadın	125	2,58	1,145	,465	0,642
	Erkek	141	2,51	1,144		
11.Fuarın otopark imkânlarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	Kadın	125	2,59	1,251	,437	0,662
	Erkek	141	2,52	1,251		
12.Fuarda yer alan turizm il müdürlükleri, belediye, üniversite gibi kamu kurumlarının tanıtımlarını iyi yaptıklarını düşünüyorum.	Kadın	125	2,30	1,129	-,211	0,833
	Erkek	141	2,33	1,198		
13.Fuarda yer alan otel, acente gibi ticari kuruluşların reklamlarını iyi yaptıklarını düşünüyorum.	Kadın	125	2,34	1,093	-,912	0,363
	Erkek	140	2,47	1,172		
14.Önümüzdeki yıllarda yapılacak olan Ankara Turizm Fuar'ına tekrar katılmayı düşünüyorum.	Kadın	125	2,10	1,113	-1,64	0,100
	Erkek	141	2,35	1,276		
15.Fuar genel olarak beklentilerimi karşıladı.	Kadın	125	2,47	1,182	-2,12	0,034
	Erkek	141	2,79	1,279		
16.Fuara gelmekle iyi bir karar verdiğimi düşünüyorum.	Kadın	125	2,06	1,087	-2,68	0,08
	Erkek	141	2,45	1,267		
17.Fuarı yakın çevreme tavsiye edeceğim.	Kadın	125	1,95	1,099	-3,16	0,02
	Erkek	141	2,43	1,316		
	Kadın	125	2,65	1,193		

İfadeler genelinde yalnızca ‘fuarı yakın çevreme tavsiye edeceğim’ yargısına verilen cevapların cinsiyete göre farklılık oluşturduğu tespit edilmiştir ($t(264)=3,163$, $p<0,05$). Verilen cevaplarda cinsiyetin anlamlı farklılık etkisinin gözlendiği 17.yargıda, erkeklerin tutum puanı ($X=2,43$), kadınların tutum puanından ($X=1,95$), yüksek çıkmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların Turizm Fuarı’na İlişkin Düşüncelerinin Yaşa Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

İfadeler	Cinsiyet	N	X	S	F	P
1.Fuar için yapılan reklam ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	18-25	85	2,54	1,249	2,222	0,086
	26-35	81	2,84	1,123		
	36-45	47	2,87	1,191		
	46 ve üzeri	53	2,40	1,246		
2.Fuarda açılan stant sayısının yeterli olduğunu düşünüyorum.	18-25	85	2,58	1,304	,178	0,911
	26-35	81	2,64	1,228		
	36-45	47	2,74	1,224		
	46 ve üzeri	53	2,64	1,302		
3.Fuarda yer alan katılımcıların niteliğinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	18-25	85	2,58	1,294	,290	0,833
	26-35	81	2,59	1,010		
	36-45	47	2,45	1,212		
	46 ve üzeri	53	2,45	1,011		
4.Fuarda görev alan stant görevlilerinin tutum ve davranışlarının olumlu olduğunu düşünüyorum.	18-25	85	1,98	1,000	1,894	0,131
	26-35	81	2,09	,990		
	36-45	47	1,68	,726		
	46 ve üzeri	53	1,94	,908		
5.Fuar alanının düzen, dekorasyon ve donanımının iyi olduğunu düşünüyorum	18-25	85	2,36	1,132	1,687	0,170
	26-35	81	2,42	1,117		
	36-45	47	2,11	1,005		
	46 ve üzeri	53	2,08	,958		
6.Fuar alanının şehir içindeki konumunun iyi olduğunu düşünüyorum.	18-25	85	1,84	,998	1,562	0,199
	26-35	81	2,21	1,262		
	36-45	47	1,98	1,151		

	46 ve üzeri	53	1,94	1,134		
7.Fuar alanına toplu taşıma ile ulaşımın kolay olduğunu düşünüyorum.	18-25	84	2,05	1,211	1,147	0,331
	26-35	81	2,37	1,198		
	36-45	47	2,26	1,206		
	46 ve üzeri	53	2,13	1,001		
8. Fuarın iyi bir şekilde organize edildiğini ve düzenlendiğini düşünüyorum.	18-25	85	2,45	1,220	,367	0,777
	26-35	81	2,46	1,085		
	36-45	47	2,38	1,134		
	46 ve üzeri	53	2,26	1,112		
9.Fuar alanındaki yönlendirmelerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	18-25	85	2,65	1,162	1,126	0,339
	26-35	81	2,46	1,037		
	36-45	47	2,30	1,041		
	46 ve üzeri	53	2,58	1,232		
10.Fuardaki etkinlikleri yeterli buldum.	18-25	85	2,58	1,304	,357	0,784
	26-35	81	2,62	1,079		
	36-45	47	2,45	,951		
	46 ve üzeri	53	2,45	1,136		
11.Fuarın otopark imkânlarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	18-25	85	2,56	1,286	,864	0,460
	26-35	81	2,72	1,287		
	36-45	47	2,38	1,153		
	46 ve üzeri	53	2,45	1,218		
12.Fuarda yer alan turizm il müdürlükleri, belediye, üniversite gibi kamu kurumlarının tanıtımlarını iyi yaptıklarını düşünüyorum.	18-25	85	2,39	1,206	,462	0,709
	26-35	81	2,36	1,165		
	36-45	47	2,26	1,031		
	46 ve üzeri	53	2,17	1,221		
	Toplam	266	2,31	1,164		
13.Fuarda yer alan otel, acente gibi ticari kuruluşların reklamlarını iyi yaptıklarını düşünüyorum.	18-25	84	2,56	1,134	1,453	0,228
	26-35	81	2,48	1,163		
	36-45	47	2,26	1,031		
	46 ve üzeri	53	2,21	1,166		
14.Önümüzdeki yıllarda yapılacak olan Ankara Turizm Fuar'ına tekrar katılmayı düşünüyorum.	18-25	85	2,22	1,267	,753	0,521
	26-35	81	2,28	1,207		
	36-45	47	2,38	1,278		
	46 ve üzeri	53	2,04	1,037		
15.Fuar genel olarak beklentilerimi karşıladı.	18-25	85	2,56	1,219	,190	0,903
	26-35	81	2,65	1,153		
	36-45	47	2,68	1,400		
	46 ve üzeri	53	2,72	1,292		
16.Fuara gelmekle iyi bir karar verdiğimi düşünüyorum.	18-25	85	2,20	1,213	,756	0,520
	26-35	81	2,41	1,202		
	36-45	47	2,30	1,250		
	46 ve üzeri	53	2,11	1,138		
17.Fuarı yakın çevreme tavsiye edeceğim.	18-25	85	2,24	1,333	,033	0,992
	26-35	81	2,20	1,156		
	36-45	47	2,19	1,227		
	46 ve üzeri	53	2,17	1,252		

Katılımcıların görüşleri üzerinde, yaşın anlamlı farklılık etkisi oluşturmadığı gözlenmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Turizm Fuarı'na İlişkin Düşüncelerinin Eğitim Durumuna Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

İFADELER	Eğitim	N	X	S	F	P
1.Fuar için yapılan reklam ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	Lise	38	2,61	1,152	,455	0,714
	Ön lisans	31	2,84	1,128		
	Lisans	163	2,62	1,233		
	Lisansüstü	31	2,81	1,302		
2.Fuarda açılan stant sayısının yeterli olduğunu düşünüyorum.	Lise	38	2,58	1,222	,260	0,854
	Ön lisans	31	2,71	1,160		
	Lisans	163	2,61	1,302		

	Lisansüstü	31	2,81	1,276		
3.Fuarda yer alan katılımcıların niteliğinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	Lise	38	2,89	1,290	1,656	0,177
	Ön lisans	31	2,61	1,054		
	Lisans	163	2,45	1,145		
	Lisansüstü	31	2,48	,962		
4.Fuarda görev alan stant görevlilerinin tutum ve davranışlarının olumlu olduğunu düşünüyorum.	Lise	38	2,05	,957	1,426	0,236
	Ön lisans	31	2,23	1,087		
	Lisans	163	1,90	,918		
	Lisansüstü	31	1,81	,873		
5.Fuar alanının düzen, dekorasyon ve donanımının iyi olduğunu düşünüyorum	Lise	38	2,18	1,111	,404	0,750
	Ön lisans	31	2,42	1,025		
	Lisans	163	2,29	1,105		
	Lisansüstü	31	2,16	,969		
6.Fuar alanının şehir içindeki konumunun iyi olduğunu düşünüyorum.	Lise	38	2,47	1,289	3,098	0,027
	Ön lisans	31	2,10	1,274		
	Lisans	163	1,87	1,057		
	Lisansüstü	31	1,94	1,153		
7.Fuar alanına toplu taşıma ile ulaşımın kolay olduğunu düşünüyorum.	Lise	37	2,59	1,040	2,169	0,092
	Ön lisans	31	2,29	1,131		
	Lisans	163	2,08	1,165		
	Lisansüstü	31	2,32	1,326		
8. Fuarın iyi bir şekilde organize edildiğini ve düzenlendiğini düşünüyorum.	Lise	38	2,61	1,128	,976	0,404
	Ön lisans	31	2,61	1,054		
	Lisans	163	2,34	1,182		
	Lisansüstü	31	2,32	1,013		
9.Fuar alanındaki yönlendirmelerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	Lise	38	2,47	1,059	,457	0,713
	Ön lisans	31	2,74	1,032		
	Lisans	163	2,50	1,178		
	Lisansüstü	31	2,48	,996		
10.Fuardaki etkinlikleri yeterli buldum.	Lise	38	2,71	1,113	,945	0,419
	Ön lisans	31	2,68	1,166		
	Lisans	163	2,52	1,167		
	Lisansüstü	31	2,29	1,039		
11.Fuarın otopark imkânlarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	Lise	38	2,74	1,267	,949	0,418
	Ön lisans	31	2,68	1,194		
	Lisans	163	2,55	1,228		
	Lisansüstü	31	2,26	1,413		
12.Fuarda yer alan turizm il müdürlükleri, belediye, üniversite gibi kamu kurumlarının tanıtımlarını iyi yaptıklarını düşünüyorum.	Lise	38	2,42	1,130	,278	0,841
	Ön lisans	31	2,39	,989		
	Lisans	163	2,29	1,241		
	Lisansüstü	31	2,19	1,014		
13.Fuarda yer alan otel, acente gibi ticari kuruluşların reklamlarını iyi yaptıklarını düşünüyorum.	Lise	38	2,61	1,264	,626	0,599
	Ön lisans	31	2,48	1,180		
	Lisans	162	2,38	1,126		
	Lisansüstü	31	2,26	1,032		
14.Önümüzdeki yıllarda yapılacak olan Ankara Turizm Fuar'ına tekrar katılmayı düşünüyorum.	Lise	38	2,50	1,289	,722	0,540
	Ön lisans	31	2,23	1,087		
	Lisans	163	2,18	1,228		
	Lisansüstü	31	2,19	1,078		
15.Fuar genel olarak beklentilerimi karşıladı.	Lise	38	2,97	1,325	1,215	0,305
	Ön lisans	31	2,48	1,029		
	Lisans	163	2,58	1,266		
	Lisansüstü	31	2,71	1,243		
16.Fuara gelmekle iyi bir karar verdiğimi düşünüyorum.	Lise	38	2,58	1,200	1,340	0,262
	Ön lisans	31	2,03	,875		
	Lisans	163	2,22	1,232		
	Lisansüstü	31	2,29	1,270		
17.Fuarı yakın çevreme tavsiye edeceğim.	Lise	38	2,39	1,306	,582	0,627
	Ön lisans	31	2,00	1,033		
	Lisans	163	2,18	1,283		

	Lisansüstü	31	2,19	1,167		
--	------------	----	------	-------	--	--

İfadeler arasında yalnızca ‘fuvar alanının şehir içindeki konumunun iyi olduğunu düşünüyorum’ yargısına yönelik katılımcıların cevaplarının eğitim durumuna göre farklılık gösterdiği sonucu ortaya çıkmıştır (0,027). 6.yargıya ilişkin, lisans ve lisansüstü mezunu bireylerin tutum puanlarının (lisans X=1,87, lisansüstü X=,1,94) düşük çıkması dikkat çekmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Turizm Fuarı’na İlişkin Düşüncelerinin Gelir Durumuna Göre Farklılık Gösterip Göstermediğine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

İFADELER	Gelir	N	X	S	F	p
1.Fuar için yapılan reklam ve halkla ilişkiler faaliyetlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	1400'den az	58	2,52	1,232	,571	0,635
	1401-3000	90	2,78	1,169		
	3001-4500	82	2,66	1,219		
	4501 ve üstü	36	2,61	1,271		
2.Fuarda açılan stant sayısının yeterli olduğunu düşünüyorum.	1400'den az	58	2,36	1,195	1,229	0,300
	1401-3000	90	2,71	1,256		
	3001-4500	82	2,74	1,284		
	4501 ve üstü	36	2,67	1,309		
3.Fuarda yer alan katılımcıların niteliğinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	1400'den az	58	2,45	1,111	,792	0,499
	1401-3000	90	2,67	1,236		
	3001-4500	82	2,52	1,068		
	4501 ve üstü	36	2,36	1,099		
4.Fuarda görev alan stant görevlilerinin tutum ve davranışlarının olumlu olduğunu düşünüyorum.	1400'den az	58	2,05	,999	2,682	0,047
	1401-3000	90	2,10	,984		
	3001-4500	82	1,72	,865		
	4501 ve üstü	36	1,94	,826		
5.Fuar alanının düzen, dekorasyon ve donanımının iyi olduğunu düşünüyorum	1400'den az	58	2,26	1,001	1,387	0,247
	1401-3000	90	2,46	1,153		
	3001-4500	82	2,17	1,040		
	4501 ve üstü	36	2,11	1,063		
6.Fuar alanının şehir içindeki konumunun iyi olduğunu düşünüyorum.	1400'den az	58	1,93	1,122	2,450	0,064
	1401-3000	90	2,24	1,183		
	3001-4500	82	1,89	1,165		
	4501 ve üstü	36	1,72	,914		
7.Fuar alanına toplu taşıma ile ulaşımın kolay olduğunu düşünüyorum.	1400'den az	58	1,93	1,106	3,391	0,019
	1401-3000	90	2,50	1,211		
	3001-4500	81	2,12	1,122		
	4501 ve üstü	36	2,06	1,145		
8. Fuarın iyi bir şekilde organize edildiğini ve düzenlendiğini düşünüyorum.	1400'den az	58	2,19	1,017	1,948	0,122
	1401-3000	90	2,62	1,128		
	3001-4500	82	2,35	1,190		
	4501 ve üstü	36	2,31	1,191		
9.Fuar alanındaki yönlendirmelerin yeterli olduğunu düşünüyorum.	1400'den az	58	2,53	1,112	,212	0,888
	1401-3000	90	2,47	1,019		
	3001-4500	82	2,50	1,210		
	4501 ve üstü	36	2,64	1,199		
10.Fuardaki etkinlikleri yeterli buldum.	1400'den az	58	2,43	1,011	,839	0,473
	1401-3000	90	2,69	1,295		
	3001-4500	82	2,51	1,114		
	4501 ve üstü	36	2,42	,996		
11.Fuarın otopark imkânlarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	1400'den az	58	2,84	1,348	2,815	0,040
	1401-3000	90	2,64	1,211		
	3001-4500	82	2,26	1,131		
	4501 ve üstü	36	2,56	1,340		
12.Fuarda yer alan turizm il müdürlükleri, belediye, üniversite gibi kamu kurumlarının	1400'den az	58	2,24	1,014	1,602	0,189
	1401-3000	90	2,51	1,283		

tanıtımlarını iyi yaptıklarını düşünüyorum.	3001-4500	82	2,13	1,131		
	4501 ve üstü	36	2,33	1,121		
13.Fuarda yer alan otel, acente gibi ticari kuruluşların reklamlarını iyi yaptıklarını düşünüyorum.	1400'den az	58	2,45	1,062	1,322	0,268
	1401-3000	90	2,58	1,218		
	3001-4500	81	2,27	1,129		
	4501 ve üstü	36	2,25	1,025		
14.Önümüzdeki yıllarda yapılacak olan Ankara Turizm Fuar'ına tekrar katılmayı düşünüyorum.	1400'den az	58	2,07	1,137	,807	0,491
	1401-3000	90	2,31	1,128		
	3001-4500	82	2,18	1,335		
	4501 ve üstü	36	2,42	1,204		
15.Fuar genel olarak beklentilerimi karşıladı.	1400'den az	58	2,41	1,170	1,285	0,280
	1401-3000	90	2,62	1,186		
	3001-4500	82	2,83	1,303		
	4501 ve üstü	36	2,64	1,334		
16.Fuara gelmekle iyi bir karar verdiğimi düşünüyorum.	1400'den az	58	2,07	1,137	1,239	0,296
	1401-3000	90	2,42	1,180		
	3001-4500	82	2,18	1,218		
	4501 ve üstü	36	2,36	1,291		
17.Fuarı yakın çevreme tavsiye edeceğim.	1400'den az	58	2,09	1,189	,731	0,534
	1401-3000	90	2,34	1,291		
	3001-4500	82	2,20	1,271		
	4501 ve üstü	36	2,06	1,120		

“Fuar alanına toplu taşıma ile ulaşımın kolay olduğunu düşünüyorum” ve “fuarın otopark imkânının yeterli olduğunu düşünüyorum” ifadeleri incelendiğinde katılımcıların gelir durumu farklılıklarının anlamlı etkisi gözlenmiştir. Bu 2 ifadenin anlamlılık düzeyi (p değeri), 0,05’den küçük çıkmış ve sırasıyla 0,019 ve 0,040 olduğu gözlenmiştir.

‘Fuar alanına toplu taşıma ile ulaşımın kolay olduğunu düşünüyorum’ ifadesine ilişkin, gelir durumuna göre puanları alt gelir grubundan başlayarak, X=1,93; 2,50; 2,12 ve 2,06 olarak sonuçlanmıştır. ‘Fuarın otopark imkânının yeterli olduğunu düşünüyorum’ ifadesine ilişkin tutum puanları, X=2,84; 2,64; 2,26 ve 2,56 şeklinde sıralanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ankara’da, 2016 yılı ve bu sene Mart ayı içerisinde TravelExpo Ankara fuarı düzenlenmiş ve 2018 yılı Ankara Turizm fuarının da organizasyon hazırlıklarına başlanmıştır. Bu çalışma kapsamında 2017 yılı içerisinde TravelExpo Ankara Fuarına katılan ziyaretçilerin memnuniyet algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Fuar ziyaretçileri arasında ulaşılabilen 266 kişi arasında büyük çoğunluk (%69,2) Ankara’da ikamet edenlerden oluşmaktadır. Ziyaretçilerin %33,1’i “diğer” (Kültür ve Turizm Bakanlığı, seyahat acentesi, otel, valilik, üniversiteler kanalı, %31,2’si ise “arkadaş ve tanıdıklar” yoluyla haberdar Fuar’dan haberdar olmuştur. Fuara geliş sebepleri arasında %45,5 oranında “diğer” seçeneği (tanıtım ve pazarlama, eğitim, çevre edinme, mihmandarlık) öne çıkmaktadır. Ziyaretçilerin %40,6’sını Fuar’a çeken sebep ise “gezmek” olmuştur. Katılımcıların %69,2’si Fuar’a ilk kez katılmıştır. TravelExpo Ankara Fuarı’nın 2017 yılı itibarıyla ikinci kez düzenleniyor olması ve tanıtım açısından henüz geniş kitlelere ulaşamaması, bu sonucun ortaya çıkmasını anlaşılır kılan sebepler arasındadır. Katılımcıların Turizm Fuarı’na ilişkin düşüncelerini yansıtan ifadeler arasında yalnızca “Fuar genel olarak beklentilerimi karşıladı” ifadesinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık (0,034) ortaya çıkmıştır. Erkeklerin Fuar beklentilerinin karşılanma oranı (X=2,43), kadınlara oranla (X=1,95) yüksek çıkmıştır. Turizm Fuarı’na ilişkin düşüncelerin

eğitim durumuna göre farklılaşmasında yalnızca ‘fuvar alanının şehir içindeki konumunun iyi olduğunu düşünüyorum’ ifadesinde lisans (X=1,87) ve lisansüstü (X=1,94) seviyeleri arasında farklılık gözlenmiştir (0,027) Buna göre her iki kesim de Fuar’ın şehir içi konumunun iyi olmadığını düşünmekle beraber lisans mezunları, konumun kötü olduğu düşüncesine daha yakın durmuştur. Turizm Fuarı’na ilişkin düşüncelerin gelir durumuna göre farklılaşmasında anlamlı farklılık gösteren ‘fuvar alanına toplu taşıma ile ulaşımın kolay olduğunu düşünüyorum’ (0,019) ve ‘fuvarın otopark imkânının yeterli olduğunu düşünüyorum’ (0,040) ifadeleri incelendiğine geliri 1400’den az olan kesim, ulaşımın kolay olduğu hususunda en az hemfikir olanlardır (ort.1,93). Otopark alanının yeterli oluşu noktasında ise geliri 3001-4500 arasında olanlar bu ifadeye en az katılan kesim olmuştur (ort.2,26).

Uluslararası ticaret ve küreselleşme neticesinde gelişen fuvar, toplantı ve kongre sektörü, dünya genel turizminin üçte birine denk gelmektedir. Bu sektör dahilinde dünyada 100 milyon civarında kişi iş amaçlı hareket halinde bulunmaktadır. Fuar ve kongre turizmi için seyahat eden kimselerin normal bir turiste oranla daha fazla harcama yaptığı göz önünde bulundurulduğunda büyüme halinde olan ekonomiler açısından bu sektör büyük önem taşımaktadır. Dünya turizm gelirlerinin yüzde 30’una yakını fuvar ve kongre turizmlerinden sağlanmakta, fuvar ve kongre turizm gelirleri tüm dünyada 250 milyar doları aşmaktadır (<http://tr.icvb.org.tr/dunya-kongre-sektoru/>). Yakın zamanda gelen turist sayısı ve beraberinde turizm gelirindeki düşüşler göz önünde bulundurulduğunda turizmde bir toparlanma gerekliliği ile yüksek tanıtım ve gelir artırıcı etkiye sahip fuvar sektöründen pay alma noktasında Türkiye, önemli etkinliklere ev sahipliği yapmalıdır. Bulgular neticesinde anlaşılmıştır ki TravelExpo Ankara Fuarı, gerek yurtiçi gerekse yurtdışında henüz yeterli düzeyde bilinmemekte, organizasyonun tanıtımı dar bir kapsamda ele alınmaktadır. Ancak söz konusu bu etkinliğin Ankara’da geleneksel bir hal alarak önemli ve büyük bir Turizm Fuar’na dönüşeceği belirtileri göz önünde bulundurulduğunda bölgesel, ulusal ve uluslararası Turizm sektörü temsilcilerinin ve seyahat planlayan gezginlerin ilgisini uyandıracak bir tanıtım bütçesi ile ele alınması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Acartürk, Kerim. “Türkiye’de Fuarçılık ve Fuarların Coğrafi Dağılımı”, Coğrafya Dergisi. Sayı:25, 2013, 55-66.
- Alves, Helena, Maria, Baptista & Cerro, Ana, Maria, Campon and Martins, Ana, Vanessa, Ferreira. “Impacts of Small Tourism Events on Rural Places”, Journal of Place Management and Development. Vol. 3 No. 1, 2010, 22-37.
- Aycı, Ali. “Pazarlama Karması Açısından Yurtdışı Fuarlar: KOSGEB Yurtdışı Fuar Desteklerinden Faydalanan Kobi'lere Yönelik Bir Araştırma”, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 13/3, 2011, 159-182.
- Aymankuy, Yusuf, Kongre Turizmi ve Fuar Organizasyonları. Ankara: Detay, 2003.
- Aymankuy, Yusuf, Kongre Turizmi ve Fuar Organizasyonları, Detay Yayınevi, 2. Baskı, Ankara, 2010.

- Can, Emel. “*Boş Zaman, Rekreasyon ve Etkinlik Turizmi İlişkisi*”, İstanbul Journal of Social Sciences, 2015.
- Eryılmaz, Semiha, Sultan, ve Cengiz, Hüseyin. “*Mega Etkinliklerin Kent Mekânına Ekonomik Yansımaları*”, Formula 1 Örneği Sigma 4 Özel Sayı 2012, 77-96.
- Getz, Donald, Event Management & Event Tourism, Cognizant Communication Corporation, New York, 1997.
- Shoham, Aviv. “*Performance in Trade Shows and Exhibition: A Synthesis and Directions for Future Research*”, Journal of Global Marketing. 12(3), 1999, 41-57.
- Tayfun, Ahmet ve Arslan Emin. “*Festival Turizmi Kapsamında Yerli Turistlerin Ankara Alışveriş Festivali’nden Memnuniyetleri Üzerine Bir Araştırma*”, İşletme Araştırmaları Dergisi, 5(2), 2013, 192-206.
- Yulan, Yuan. “*Adding Environmental Sustainability to the Management of Event Tourism*”, International Journal of Culture Tourism and Hospitality Research, Vol. 7 Issue: 2, 2013, 175-183.
- İstanbul Kongre ve Ziyaretçi Bürosu. *Dünya Kongre Sektörü*, <http://tr.icvb.org.tr/dunya-kongre-sektoru/>, [İndirme Tarihi: 17.06.2017].

A Research on Feedback of Visitors in Travel Expo Tourism Fair

Ahmet TAYFUN

Ankara Hacı Bayram Veli Universtiy, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management

Esin AYSEN

Ankara Hacı Bayram Veli Universtiy, Faculty of Tourism, Department of Travel Management and Tourism Guidance

Ayşe Selin DÜLGER

Ankara Hacı Bayram Veli Universtiy, Faculty of Tourism, Department of Tourism Management

Başak ÖZYURT

Trakya Universtiy, School of Applied Sciences, Edirne/Turkey

İsmail BOZKURT

Ankara Hacı Bayram Veli Universtiy, Master of Science, Department of Tourism Management

Yasin BULUT

Ankara Hacı Bayram Veli Universtiy, Master of Science, Department of Tourism Management

Extensive Summary

Fair organizations are increasingly important organizations all over the world and contribute to the promotion and marketing of a destination. In addition, fair organizations contribute for visitors to evaluate their time effectively and to ensure their participation in recreational activities.

EXPO fairs are international events known as “World Fair” and continue to be held since the 19th century.. EXPO means exhibition as a word. The international exhibitions of EXPO are organized by the International Exhibitions Bureau.

It began to be realized in the 2016 in Turkey's capital Ankara travelexpo is in great demand by fair visitors. Travel Expo Ankara Tourism Fair was held on 21-24 April 2016 and 23-26 March 2017 at ATO Congressium Fair and Congress Center in Ankara. Travel Expo organized in 2016 was visited by 24,266 people. Travel Expo, which is organized by Atis Fairs Company for the second time, accepted its visitors in Ankara 2017 Tourism Fair ATO Congress and Exhibition Center. 42 cities and 220 people from 7 countries participated in the international fair which was opened in the 10 thousand square meter area of Congressium.

Travel Expo Ankara Tourism Fair was held for the second time on 23-26 March 2017. Many public and private sector representatives, tourism related departments and local people participated in this organization.

Due to the high interest in the fair and the contribution of the fair organizations to the development of tourism, there was a need to make an academic study on this organization. The survey method was used as a data collection tool which is frequently used in qualitative researches in order to measure the expectations of the exhibitors about the fair and the situation they encountered in the fair. The data were uploaded to SPSS package program. The frequency and percentage tables of the descriptive data related to the sample were created. In order to test whether there is any difference in the opinions of the participants, t test and Anova tests were used.

According to the results of the research, when the gender distribution of the participants is examined, 47% of the participants are women and 53% are men. Of the 266 participants, 32% were 18-25 and 30.5% were 26-35 years of age. The majority of the participants, 62.5%, consist of young individuals aged 18-35. Individuals over the age of 46 are 19.9% of the total participants. 84.7% of the participants (11.7% = associate degree, 61.3% = undergraduate, 11.7% = graduate) were determined to have a large majority of university graduates. It was observed that 21.8% of the participants had less than 1400 TL, 33.8% of them 1401-3000, 30.8% of them 3001-4500 and 13.5% of the participants had income of 4501 and over. Considering that the majority of the participants are undergraduate graduates, the majority in the 1401-3000 to 3001-4500 income range is thought to be composed of educated people. It was observed that 33.8% of the participants were in the lower income group and 30.8% in the middle income group. According to the data of the visitors to Ankara Tourism Fair, 69.2% of them lived in Ankara and the remaining 30.8% were from outside Ankara.

When the answers to the question *haberदार* how did you know about the event *belirt*? At the same time, it was noteworthy that 19.2% of them were aware of the fair through social media. Participants; 40.6% of the visitors to visit, 7.9% to buy domestic tours, 4.9% to buy tours abroad, 1.1% of the hotel stated that it came to make a reservation. 45.5% did not choose one of these options and stated that they came to the fair for a different reason. It was determined that 69.2% of the visitors to Ankara Tourism Fair attended the fair for the first time.

As a result of the findings, TravelExpo Ankara Fair is not known enough in Turkey and abroad, and the promotion of the organization is discussed in a narrow scope. However, given the indications that this event will become a traditional and important tourism fair in Ankara, it should be addressed with an introductory budget that will inspire regional, national and international tourism sector representatives and travelers who are planning to travel. Consequently, in terms of promotion of tourism and development of tourism, such fair organizations should be given the necessary importance and sustainability of these fairs should be ensured.